

Podnět Výboru pro prevenci domácího násilí a násilí na ženách k podpoře multioborové a meziresortní spolupráce v zájmu dětí ohrožených násilím

Návrh usnesení:

Výbor pro prevenci domácího násilí a násilí na ženách

a. podporuje záměr vzniku specializovaných center pro dětské oběti násilí a dětské oběti trestných činů založených na principu multioborové a mezirezortní spolupráce v zájmu dětí ohrožených násilím, jejichž úkolem je zabránění násilí na dětech, ochrana dětí před sekundární viktimizací a odborná specializovaná pomoc při vyrovnání se s následky prožitého násilí,

b. doporučuje legislativně ukotvit podporu vzniku specializovaných center pro dětské oběti násilí a dětské oběti trestných činů v rámci novely zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí,

c. doporučuje Ministerstvu práce a sociálních věcí podpořit možnost úzké meziresortní a multioborové spolupráce v zájmu ohrožených dětí v rámci specializovaného pověření k sociálně právní ochraně dětí a explicitně ukotvit možnost organizovat odborná případová setkání prohlášení a shromažďování informace v zájmu dětí ohrožených násilím

Odůvodnění:

Usnesení reaguje na situaci, kdy odborná specializovaná pomoc pro dětské oběti násilí není dobře dostupná a koordinovaná. Situace v regionech začíná být kritická. Ohrožené děti se k pomoci dostávají pozdě nebo vůbec, pomoc je pak poskytována nekoordinovaně, roztržitě, dítě není aktivním účastníkem, ale objektem trestního řízení. Česká republika tak v této oblasti nenaplnuje své mezinárodní závazky a současné trendy v pomoci ohroženým dětem.

V souladu s Národní strategií ochrany práv dětí 2021-2029 „**mají všechny děti právo vyrůstat v rodinném prostředí, kde jim nehrozí zanedbávání, zneužívání nebo násilí**“. Tato „práva dětí jsou podporována všemi systémy a institucemi“¹. Ve stejném duchu k násilí přistupuje i Úmluva o právech dítěte. Násilí je přitom definováno čl. 19 Úmluvy o právech dítěte jako „**jakékoli tělesné či duševní násilí, urážení nebo zneužívání, včetně sexuálního zneužívání, zanedbávání nebo nedbalé zacházení, trýznění nebo vykořisťování**.“ Výbor OSN pro práva dítěte vytýká ve své zprávě z roku 2021² České republice, že neučinila již v roce 2011 doporučení, aby zajistila dětem v ČR právo na dětství bez násilí. Stejně tak nejsou plně naplňovány závazky vyplývající z Lanzarotské úmluvy.

Děti ohrožené násilím v rodinách jsou obzvláště zranitelné oběti a potřebují odbornou specializovanou včasnou a multioborově koordinovanou pomoc, která zabráni sekundární

¹ [NÁRODNÍ STRATEGIE OCHRANY PRÁV DĚTÍ 2021-2029](#)

² [Závěrečná doporučení ke spojené páté a šesté pravidelné zprávě České republiky](#)

viktimizaci³ a další traumatizaci dítěte, a zajistí rychlou adekvátní pomoc dítěti. Opakované výslechy dítěte na různých místech a různými osobami je jeden z důvodů **prohloubení traumatizace dítěte**. V některých případech je dítě nuceno **mluvit v průběhu řešení případu až s 29 různými osobami na 15 různých místech**⁴.

V zahraničí (např. Polsko, Slovinsko, Slovensko, Rakousko, Německo, Dánsko, Švédsko, Moldavsko, Chorvatsko aj.) existuje typ služby, který těmto dětem zajišťuje jedno bezpečné místo, na které se je možné obrátit s žádostí o včasnou odbornou pomoc, v případech, že se dítě stane svědkem nebo obětí násilných činů. Jde obvykle o centrum, kam za dítětem aktéři zainteresovaní do řešení případu dochází a které koordinuje pomoc v zájmu dítěte, tato pomoc obsahuje i psychologickou a terapeutickou pomoc pro dítě i rodinu. Tato centra sdružuje po celé Evropě (32 zemí) organizace [PROMISE](#)⁵. Jejich fungování a efektivnost jsou podloženy celou řadou mnohaletých výzkumů a [data based evaluate](#), a organizace PROMISE dohlíží na kvalitu péče, kterou tato centra poskytují. Smyslem těchto center je jednak poskytnout včasnou a odbornou pomoc dítěti a jeho nejbližším, kteří nejsou původci násilí, ale také zajistit koordinovaný přístup ostatních zapojených odborníků v zájmu ochrany dítěte, včetně spolupráce s týmem vyšetřovatelů nebo zaměstnanci soudu. Po obdobném typu služeb odborníci volají v České republice již léta. Vznik specializovaného pověření pro tyto služby s možností úzké meziresortní a multioborové spolupráce je tak první důležitý krok k naplnění mezinárodních standardů v této oblasti.

³ Sekundární viktimizace je druhotné zranění oběti. V případě dítěte znamená [sekundární viktimizace](#) vystavování dítěte nadbytečné psychické zátěži v průběhu vyšetřování, kdy je nuceno svou výpověď opakovat několikrát, je nuceno vracet se k události, znovu ji prožívá.

⁴ Příklady z praxe Centra LOCIKA.

⁵ <https://www.barnahus.eu/en/vision/>